

Palvelutasopäätösesitys 2021 – 2024 11.9.2020 Johtokunta – 1. käsittely

Palvelutasopäätösesitys – muutokset ja kehittämiskohteet yleisellä tasolla

- Valmisteltu melko lailla jalat maassa, toteutus ei kuitenkaan onnistu kädet taskussa:
 - Vastaa pääosin vielä voimassaolevaa palvelutasopäätöstä ja nykytilan ylläpitoa
 - Palvelutuotannon laatuun panostetaan pääosin sisäisin menettelytavooin ja kehittämistoimenpitein
 - Oleellista panostusta sopimuspalkokuntatoimintaan
 - Sitovat toimintavalmiustavoitteet muutettu kansallisen ohjeistuksen tasolle (50%/50%):
 - Valvovan viranomaisen tulkinnat tiukentuneet (vrt. tapaus Helsinki)
 - Kehittämistavoite otettu verrokiksi valittujen pelastuslaitosten toteutumien keskiarvoista
 - Panostusta varautumiseen ja siinä myös kuntayhteistyöhön
- Valmisteltu siten, että voidaan käsitellä varallaolo-asioista erillisenä – varallaoloasiat erillisessä prosessissa

Palvelutasopäätösesitys – eräitä yksityiskohtia

- HTV-paineita:
 - Sopimuspalkkatoiminta n. 1,6 htv
 - Osaamisen kehittäminen n. 0,5 htv
 - Viestintä n. 1 htv
 - Omavalvonta:
 - Kehittäminen 1,5 – 2 htv
 - Ylläpito 0,5 htv
 - Käytännön toteutus ratkaistaan erikseen. Keinoina sisäiset järjestelyt, mahdollisesti (määräaikaisin) tehtävänkuvien muutoksin, tarvittaessa (määräaikaista) lisäresursointia
 - Mahdollisista lisäresursoinnista erillispäätökset palvelutasopäätöskaudella toimivaltaisen päätöksentekijän toimesta
 - Ulkopuolista rahoitusta, jos hankkeena (PSR, SM, jokin muu?)

Palvelutasopäätösesitys – eräitä yksityiskohtia

- Talouspaineita:
 - Valvontatoiminta – kansallinen tietojärjestelmä käyttöön PTP-kaudella mistä alkaen käyttökustannus n. 40.000 €/vuosi
 - Pelastustoiminnan kaluston kunnossapito, lisäpanostus n. 15.000 €/vuosi, v. 2021 – 2024 yht. 60.000 €
 - Väestöhälyttimien kunnossapito n. 5.000 € vuosittain
 - Väestönsuojelumuodostelmien varustaminen n. 8.000 €/vuosi, v. 2021 – 2024 yht. n. 32.000 €
 - Öljyntorjunta, käyttömenoihin n. 50.000 €/vuosi. Taustalla ÖSR:n supistuva ulkoinen rahoitus

Kuntien ennakolausunnot – yleisiä huomioita

- 16 kuntaa antoi PTP:tä koskien ennakolausunnon
 - Yhteenveto jaetaan kokouksessa
- Yleisiä huomioita:
 - Riskiarviointi pidettävä ajantasalla
 - Paloasemaverkko säilytettävä
 - Talous pidettävä tasapainossa
 - Valvontatoiminnasta huolehdittava
 - Alueellinen tasapuolisuus, huolehdittava valmiuksista
 - Sopimuspalokuntatoiminta
 - Teknisen kehityksen huomioiminen
- Ei suoranaisia ristiriitoja nyt käsittelyssä olevaan palvelutasopäätösluonnokseen 0.9 nähden

SÄÄDÖSPERUSTA

- Pelastuslaki, pykälät 27, 28 ja 29
 - Alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta
 - Palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa.
 - Säädettyt tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.
 - Alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan.

OHJEET JA MUUT PERUSTEET

- Toimintavalmiuden suunnitteluohje 2012 SM:n julkaisu 21/2012
 - Riskianalytiikan ja toimintavalmiuden perusteet
- Sisäministeriön ohje palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta SM:n julkaisu 17/2013
- SM:n ohje 18.12.2019 SMDno-2019-2337, Alueen pelastustoimen palvelutasopäätökset
- Riskianalyysi 2020 (Jtk 8 § 14.2.2020)
- Meneillään oleva palvelutasopäätöskausi 2018 – 2020 (oheismateriaalina)

STRATEGINEN PERUSTA

- Palvelutasopäätös on pelastuslaitoksen kannalta strateginen asiakirja
- Omat strategiset linjaukset perustuvat hyvin pitkälti valtakunnalliseen pelastustoimen strategiaan 2025, joka on laadittu SM:n johdolla
- Lähes kaikkien alueen kuntien strategiat on käyty läpi PTP:n valmisteluvaiheessa
 - Vain harvalla kunnalla nousi strategiassa esiin turvallisuuskysymykset pelastustoimen näkökulmasta

Palvelutasopäätösesitys

- Voimassaoloaika vuodet 2021 – 2024 huomioi, että
 - tuleviin uudistuksiin liittyy vielä epävarmuustekijöitä
 - tuleva maakuntavaltuusto voi muiden kiireidensä keskellä tukeutua aluksi tähän palvelutasopäätökseen erittäin kevyellä valmistelulla ja yhdellä päätöksellä
- Asiakirjan rakenne vastaa käytännössä lähes täysin voimassaolevaa palvelutasopäätöstä ja ao. ohjetta
- Käsittelyaikataulu:
 - Johtokunnan 1. käsittely 11.9.2020
 - Lähetetään lausunnonle alueen kuntiin ja aluehallintovirastoon
 - Lausunnot pyydetään 2.10.2020 mennessä
 - Kuntajohtajaesittelyt viikolla 37 neljänä eri tilaisuutena, tarvittaessa myös kuntakohtaisesti
 - Johtokunnan 2. käsittely 16.10.2020 samassa kokouksessa kuin TTS 2021
 - Voimaan 1.1.2021 (oltava voimassa)

Visio ja arvot

Visio:

***Turvallinen ja kriisinkestävä Jokilaaksojen alue
– ennakoiden ja yhteistyössä***

Pelastuslaitoksen arvot:

- Inhimillisesti
- Ammatillisesti
- Luotettavasti
- Tehokkaasti ja taloudellisesti

Palveluajatus

Vision toteuttamiseksi pelastuslaitos tuottaa palvelunsa säädösten ja sopimusten mukaisesti laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti:

- ylläpitämällä pelastustoiminnan toimintavalmiutta kaikissa turvallisuustilanteissa erilaisia onnettomuus- ja uhkatilanteita varten,
- huolehtimalla aktiivisesti onnettomuuksien ennaltaehkäisytyöstä,
- toimimalla alueellaan valmiussuunnittelun ja varautumisen asiantuntijana sekä
- tuottamalla erillisiin sopimuksiin perustuen ensihoidon palveluja,
- tekemällä yhteistyötä alueen asukkaiden, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa

Palvelujen tuottamisen ja kehittämisen lähtökohtana on henkilöstön osaamisen hyödyntäminen ja kehittäminen Osaava Jokilaakso - mallin mukaisesti koko pelastustoimialueen hyväksi sekä joustavuuden säilyttäminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Palvelut tuotetaan alueen sopimuspalokuntatoimintaa hyödyntäen ja tukien sekä eri yhteistyöverkostojen kanssa yhteistyössä.

Pelastuslaitos voi ottaa tehtäväkseen myös muita tehtäviä, jos lainsäädäntö mahdollistaa ja se on lakisääteisiä tehtäviä vaarantamatta toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua.

Strategiset tavoitteet 1

- Pelastuslaitos parantaa alueensa turvallisuutta kaikissa oloissa - myös poikkeusoloissa - yhdessä muiden toimijoiden kanssa lähellä ihmistä:
 - vähentämällä onnettomuuksia
 - vastaamalla pelastustoiminnasta
 - osallistumalla siviilivalmiuden ylläpitoon ja kehittämiseen
 - rajoittamalla onnettomuuksien seurauksia kaikissa oloissa
 - hyödyntämällä pelastustoimen valmiutta nykyistä laajemmin
 - tuottamalla terveydenhuollon kanssa sovittuja ensivaste- ja ensihoitopalveluja

Strategiset tavoitteet 2

- Pelastuslaitoksen alueelliset tavoitteet 2025 ovat:
 - pelastuslaitoksella on valmius vastata riskeihin omalla toimialallaan
 - pelastuslaitos on siviilivalmiuden vahva yhteen sovittaja ja luotettu yhteistyökumppani
 - palvelut on järjestetty laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
 - jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta ja ympäröivästä turvallisuudesta
 - pelastuslaitos kehittää aktiivisesti toimintatapojaan
 - henkilöstö voi hyvin

Kriittiset menestystekijät

- Suorituskyvyn kannalta kriittisiä ovat:
 - jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan ja alueen riskeistä
 - pelastuslaitos kykenee riskit ja toimintaympäristö huomioiden tuottamaan säädösten, palvelutasopäätöksen ja sopimusten edellyttämät palvelut kaikissa turvallisuustilanteissa
 - pelastuslaitoksella on valmius vastata riskeihin omalla toimialallaan ja -alueellaan
 - omin toimenpitein ja yhteistyöverkostojen avulla vaikutetaan alueen onnettomuusmääriin ja vahinkoihin
 - henkilöstö voi hyvin on osaavaa, motivoitunutta ja riittävän toimintakykyistä
 - varmistetaan riittävät taloudelliset resurssit palvelujen edellyttämän henkilöstön ja kaluston ylläpitoon sekä kehittämiseen
 - pelastuslaitos on keskeinen asiantuntijataho ja yhteen sovittaja alueen valmiussuunnittelussa ja varautumisen yhteistyön kehittämisessä
 - toimintoja kehitetään tukemaan alueen kriisihallintakykyä ja kriisijohtamista
 - organisaatiokulttuuri, jota ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti, tukee tehokasta toimintaa
 - lakisääteinen palvelutuotanto ja sopimusperusteinen ensihoitopalvelu tukevat arjessa toisiaan ja henkilöstön käytettävyyttä on mahdollisimman laajaa

Uhkien ja riskien arviointi

- ***Päätös palvelutasosta***

- Pelastuslaitos analysoi ja kokoaa riskianalyysiin riittävän kattavan riskikuvan toiminta-alueesta ja –ympäristöstä. Riskianalyysi tukee pelastuslaitoksen toimintojen ja toimintavalmiuden suunnittelua sekä toteutusta. Kuntien välisiin maksuosuuksiin vaikuttava riskiruutuaineisto päivitetään tarvittaessa kesken palvelutasopäätöskauden.

- ***Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024***

- Riskianalyysi pidetään ajantasaisena. Palvelutasopäätöskaudella kehitetään onnettomuuskehityksen, riskilukujen muutosten ja ongelmariskiruutujen seuranta. Riskianalyysin tietoja pyritään paremmin hyödyntämään pelastuslaitoksen päätöksenteon tukena.

- ***Resurssit***

- Riskianalytiikan ajantasaisuudesta vastaa riskianalyysityöryhmä riskienhallintapäällikön johdolla. Riskianalyysityöryhmään kuuluu edustus jokaisesta pelastuslaitoksen tulosalueesta.

Palvelutason tavoitteiden ja suorituskyvyn arviointi

Palvelutasopäätöksessä esitetään pelastuslaitoksen palvelutuotannon tavoitteet sekä suorituskykyvaatimukset ja kehittäminen.

Pelastuslaitoksen ydinpalveluja ovat riskienhallinta, pelastustoiminta ja varautuminen sekä ensihoito.

Näitä ydinpalveluja tukevia vastuualueita ovat hallintopalvelut ja kehittämistoiminta.

Palvelutason seuranta ja johtopäätökset

- Toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan johtokunnalle toiminnallisten ja taloudellisten tulosten yhteydessä.
- Palvelutasopäätöksen toteutumisen arvioinnin perusteella valitaan toiminnan ja sen kehittämisen painopisteet.
- Oleellista on huomioida toiminnassa ilmi tulleet puutteet sekä toimintaympäristössä ja riskeissä tapahtuvat muutokset.
- Arvioinnin tulosten perusteella voidaan toiminnallisia tavoitteita ja kehittämissuunnitelmia tarkistaa.
- Palvelutasopäätöksen muuttaminen voi tulla tarpeelliseksi toimintaympäristön tms. muutosten vuoksi
- Pelastuslaitoksen johtokunta päättää muutoksen laajuuden perusteella siitä edellyttääkö muutos uutta kuntien kuulemistä.

Hallinto, talous ja henkilöstö

Tavoitteet

Johtamis-, ohjaus- ja tukipalveluja kehitetään edelleen esimiestyötä tukevaksi ja johdetaan organisaa-tiokulttuurin kehittymistä tehokkaampaan ja yhtenäisempään suuntaan.

Päätös palvelutasosta

Sujuvat ja toimivat henkilöstö- ja taloushallinnon prosessit.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

Laaditaan keskeisimmistä henkilöstö- ja taloushallinnon prosesseista esimiesten käyttöön prosessikuvaukset.

.

Hallinto, talous ja henkilöstö

Tavoite

- Pelastuslaitos huomioi kuntien taloudellisen kantokyvyn ja pyrkii kehittämään toimintojaan alueellisesti riskit huomioiden mahdollisimman tasapuolisesti. Pelastuslaitoksen palvelutuotantoa pyritään edelleen tehostamaan rajoittamalla kustannusten kasvua pysyväisluonteisin kehittämistoimenpitein.

Mittarit:

- Talousarvioiden toteutumat

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitoksella on riittävät taloudelliset resurssit palvelutuotannon ylläpitoon ja kehittämiseen. Kuntalaskutuksen käyttötalouden normaali kehitys vastaa alueen kuntien toimintamenojen yleistä kehitystä. Pelastuslaitoksen investoinnit toteutetaan toistaiseksi pääosin leasing-rahoitteisesti.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Toimintoja ja niiden kehittämistä ohjaa pyrkimys jatkuvaan tehostamiseen ja taloudenhallintaan. Edistetään edelleen koko organisaation ja henkilöstön kustannustietoisuutta.

Hallinto, talous ja henkilöstö

Tavoite

- Pelastuslaitoksella on riittävästi osaavaa ja toimintakykyistä päätoimista henkilökuntaa ja sopimushenkilöstöä etenkin hälytysosastoissa. Alueen sopimuspalokuntien nuorisotyö on vahvaa ja se tulee sopimuspalokuntien hälytysosastoihin ja pelastusalan ammattiin siirtymistä koko alueella

Mittarit:

- päätoimisen henkilöstö työhyvinvointikyselyn tulokset
- henkilöstön vaihtuvuuden väheneminen

Päätös palvelutasosta

- Strategisen hyvinvoinnin johtamisen mallin kehittämistä ja siihen liittyviä käytäntöjä jatketaan. Pelastustoimen päätoimisen henkilöstön ja heidän sijaisten kelpoisuusehdot toteutuvat 95 %:sti, pelastustoimintaan osallistuvan sopimushenkilöstön kelpoisuustasot määritellään erikseen yhteistyössä sopimuspalokuntien kanssa. Ensihoidon henkilöstön kelpoisuusvaatimukset toteutuvat 100 %:sti.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Kehitetään määrätietoisesti myönteistä työnantajakuva. Henkilöstön toimintakykyä, osaamista ja hyvinvointia edistetään hyvällä henkilöstöpolitiikalla ja kannustamalla toimintakyvyn ylläpitoon. Rekrytointi- ja peruskoulutuskustannuksiin vaikutetaan tehostamalla rekrytointia ja vähentämällä henkilöstön vaihtuvuutta. Sopimushenkilöstön sitoutuneisuutta, motivaatiota, toimintakykyä ja rekrytointia kehitetään yhteistyössä sopimuspalokuntien kanssa.

Sopimuspalokuntatoiminta

Tavoite

- Tavoitteena on sopimuspalokuntatoiminnan toimintaedellytysten varmistaminen. Lisäksi tavoitteena on laatia sopimuspalokuntajärjestelmän toiminnan kuvaus ja suorituskysymykset sekä toiminnan kehittämisen ohjaaminen tietoa käyttäen. Tavoitteena on myös kehittää sopimuspalokuntien toimintaa kokonaisvaltaisesti siten, että kehittämistoimien vaikuttavuutta tavoitellaan ja tarkastellaan niin kansallisesti, alueellisesti kuin paikallisestikin.

Mittarit:

- sopimuspalokuntien lukumäärä
- hälytysosastolaisten lukumäärä
- sopimushenkilöstön työhyvinvointikyselyn tulokset
- sopimuspalokuntatoiminnan kehittämishankkeen tulokset ja niiden toimivuus sopimuspalokuntajärjestelmässä

Päätös palvelutasosta

- Sopimuspalokuntatoiminnan toimintaedellytykset turvataan. Alueen sopimuspalokuntien toimintaa kehitetään kiinteässä ja systemaattisessa yhteistyössä sopimuspalokuntien kesken.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Sopimuspalokuntatoiminnan kehittämiseksi perustetaan laajapohjainen hanke, jonka tehtävänä on tuottaa sopimuspalokuntatoiminnan kehittämisohjelma perusteluosioineen. Hanke voidaan toteuttaa omana hankkeena tai tarvittaessa voidaan osallistua laajempaan hankekokonaisuuteen, jossa on myös muita toimijoita.

Palokuntanuorisotyö

Tavoite

- Palokuntanuorisotoiminnan tavoitteena on kasvattaa sekä sopimuspalkkuntien hälytysosastoihin motivoituneita ja palokuntatoimintaan perehtyneitä henkilöitä, että turvallisuusasioissa oma-aloitteisia ja niihin myönteisesti suhtautuvia nuoria.

Mittarit:

- Osastojen lukumäärä: Tavoitteena on, että jokaisella sopimuspalkkunnalla on toimiva palokuntanuoriso-osasto.
- Palokuntanuorten lukumäärä: Tavoitteena on, että yhteensä alueella sopimuspalkkunnissa kirjoilla olevien palokuntanuorten määrä kasvaa.
- Hälytysosastoihin nousevien lukumäärä: Tavoitteena on, että palokuntanuoriso-osastoista nousee nuoria hälytysosastoihin.

Päätös palvelutasosta

- Alueen sopimuspalkkuntien nuoriso-osastojen toimintaa kehitetään vastuuhenkilöiden toimintaa tukemalla ja nuoriso-osastojen toimintaedellytyksiä parantamalla.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Palokuntanuorisotoiminnan kehittämiseksi ohjataan päätoimisen henkilökunnan työpanosta osana sopimuspalkkuntatoiminnan kehittämistä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi erillistä työryhmää ja päätoimista henkilöresurssia.

Palokuntanaistyö

Tavoite

- Palokuntanaistoiminnan tavoitteena on luoda pelastuslaitoksen tuki- ja huoltotoimintoja sekä osallistua turvallisuusviestintään. Sopimuspalokuntien monimuotoisuus tukee koko sopimuspalokuntakenttää. Sen luomisessa palokuntanaistyö on merkittävässä asemassa.

Mittarit:

- Osastojen lukumäärä: Tavoitteena on, että jokaisella sopimuspalokunnalla on toimiva palokuntanaisosasto.
- Palokuntanaisten lukumäärä: Tavoitteena on, että yhteensä alueella sopimuspalokunnissa kirjoilla olevien palokuntanaisten määrä kasvaa.

Päätös palvelutasosta

- Alueen sopimuspalokuntien naisosastojen toimintaa kehitetään osana kokonaisvaltaista sopimuspalokuntien toiminnan kehittämistä.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Palokuntanaistoiminnan kehittämiseksi ohjataan päätoimisen henkilökunnan työpanosta osana sopimuspalokuntatoiminnan kehittämistä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi erillistä työryhmää tai päätoimista henkilöresurssia. Palokuntanaistoiminnan kehittämistä edistetään myös niiden työryhmien avulla, jotka pelastuslaitoksella kehittävät sopimuspalokuntatoimintaa kokonaisuutena.

Kehittämistoiminta

Tavoite:

- Osaamisen kehittämisen tavoitteena on ammattitaitoinen, innostunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Tavoitteena on myös, että osaamisen kehittäminen perustuu tietoon ja tietojohdamisen keinoja hyödynnetään aktiivisesti. Lisäksi osaamisen kehittäminen on johdettua ja se on integroitu osaksi koko organisaation johtamista ja kehittämistä. Tietoa osaamisesta kerätään, analysoidaan ja käytetään säännönmukaisesti.

Mittarit:

- Tietojärjestelmä: Osaamisen kehittämisen tietojärjestelmä on käytössä kaikilla organisaatioon kuuluvilla.
- Osaamisen kehittämisen prosessi: Prosessin vaiheet on huomioitu ja ne ohjaavat toimintaa. Osaamista arvioidaan säännöllisesti ja arviointitieto ohjaa toimintaa. Koko henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua oman osaamisensa arviointiin ja tuloksilla on vaikutusta osaamisen kehittämistoimintaan. Kehityskeskusteluissa esimies arvioi työntekijän osaamista. Keskeinen mittari: laadittujen osaamistarvemäärittelyiden lukumäärä, tehtyjen osaamiskartoitusten lukumäärä sekä kehityskeskusteluiden toteumaprosentti.
- Koulutusmäärät vuosittain: täydennyskoulutuksen määrä, peruskurssien lukumäärä ja osallistujamäärät.

Päätös palvelutasosta

- Osaamisen kehittäminen on kiinteä osa organisaation johtamista. Normeihin perustuvat koulutustapahtumat eli pakolliset harjoitukset järjestetään. Näiden tapahtumien toteutumista seurataan ja toimintaa ohjataan siten, että suorituskykyvaatimuksiin voidaan vastata ennakoidusti.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Aloitetaan rakentamaan järjestelmää, joka mahdollistaa osaamisen kehittämistoiminnan johtamisen, ohjaamisen ja kehittämisen tietoon perustuen. Palvelutasopäätöskauden aikana selvitetään tarvittavat toimenpiteet sopimushenkilöstön peruskurssitoiminnan siirtämiseksi kaikilta osin omaksi toiminnaksi. Lisäksi tästä mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset arvioidaan kattavasti.

Tavoite

- Viestintätoiminnan tavoitteena on viestinnän vaikuttavuuden kasvattaminen.

Mittarit:

- Tavoitettavuus: Tavoitettavuuden tunnusluvut sosiaalisen median kanavissa.
- Asiakastyytyväisyys: Asiakastyytyväisyyskyselyiden määrä kasvaa. Asiakkaat ovat keskimäärin enemmän tyytyväisiä kuin tyytymättömiä viestinnän onnistumiseen.

Päätös palvelutasosta

- Viestinnän johtaminen on osa organisaation johtamista. Viestinnän kehittämistoimet viedään kaikille organisaation tasoille ylimmästä johdosta kentän toimijoihin saakka.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Viestinnän kehittämiseksi kootaan laaja-alainen työryhmä tai tiimi.

Omavalvonta

Tavoite

- Tavoitteena on Jokilaaksojen pelastuslaitoksen palvelutuotannon laadun ja yhdenvertaisten suunnitteluperusteiden varmistaminen pelastustoimen omavalvontaohjelman avulla.

Mittarit:

- Omavalvontaohjelman käyttöönoton ja toiminnan tila palvelutasopäätöskauden lopussa.

Päätös palvelutasosta

- Jokilaaksojen pelastuslaitoksella aloitetaan kansallisen pelastustoimen omavalvontaohjelman käyttöönotto.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Omavalvontamallia käytetään toiminnan ohjaamisen ja kehittämisen työkaluna.

Työsuojelu ja työturvallisuus

Tavoite

- Turvallinen työpaikka. Organisaation jokaisella tasolla on ymmärretty oma tehtävä työturvallisuuden ylläpitämisessä. Työturvallisuuden ylläpitämisellä- ja kehittämisellä vaikutetaan työhyvinvointiin ja asiakaspalvelun laatuun.

Mittarit:

- Työtapaturmien määrä vähenee.

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitoksella on toimiva työturvallisuuksien poikkeamien ilmoitusjärjestelmä. Työturvallisuuden poikkeamailmoitukset käsitellään nopeasti ja asianmukaisesti. Työturvallisuuden poikkeamiin puututaan ja poikkeamia pyritään estämään koulutusten, tiedottamisen ja lähiesimiestyön avulla. Työtapaturmia ja niistä aiheutuneita kustannuksia seurataan ja tilastoidaan. Työturvallisuutta kehitetään yhdessä henkilöstön, hallinnon ja työterveyden kanssa.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Hyödynnetään pelastuslaitosten yhteisiä sekä muita valtakunnallisia työturvallisuushankkeita. Vahvistetaan henkilöstön työturvallisuustietoisuutta koulutuksella ja huomioimalla kaikessa toiminnassa turvalliset työtavat. Työturvallisuuden sisäistä viestintää kehitetään edelleen. Paloasemarakennusten työn vaarojen selvitys- ja arviointityötä jatketaan saattamalla tiedot sähköiseen kirjausjärjestelmään. Pelastusajoneuvojen vaarojen selvitys- ja arviointityö aloitetaan sähköisessä järjestelmässä.

Riskienhallinta ja onnettomuuksien ehkäisy - ohjaustoiminta

Tavoite:

- Asiakkaat lähestyvät pelastuslaitosta matalalla kynnyksellä ja pelastuslaitoksen ohjaus sekä neuvonta ovat yksi keskeisistä keinoista asiakkaiden onnettomuuksien ehkäisyssä.

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitos suorittaa lain edellyttämät ohjausvelvoitteet asiakkaille ja hyödyntää asiakkaiden toimittamia asiakirjoja oman organisaation tiedottamisessa sekä varautumisessa. Pelastuslaitos käsittelee kaikki nuohoojilta tulevat kirjalliset ilmoitukset.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Palvelutasopäätöskaudella kehitetään ohjaukseen käytetyn työajan tilastointia. Palvelutasopäätöskaudella kartoitetaan alueella nuohoavien yritysten yhteystiedot ja pyritään määrävälein järjestämään nuohouksen ajankohtaispäivät. Pelastuslaitos pyrkii edistämään nuohoojien ammattitaitoa kiinteistön turvallisuuden arvioinnissa.

Turvallisuusviestintä

Tavoite:

- Korostetaan jokaisen yksilön ja yhteisön omatoimisen varautumisen merkitystä ja vastuuta
- pyritään mahdollisimman vaikuttavaan tulokseen.
- käytössä yhdenmukaiset työkalut ja –menetelmät.
- Pyritään tavoittamaan alueen asukkaat ja toimijat kattavasti hyödyntämällä erilaisia viestintäkanavia.

Mittarit:

- Kohderyhmäkohtaisen toteuman seuranta
- Sosiaalisen median turvallisuusviestintäjulkaisujen määrä ja tavoitettavuus
- Asiakaspalautteet

Päätös palvelutasosta

- Saavutetaan 100 %:sti turvallisuusviestintäsuunnitelmassa suunnitellut lapsi- ja nuorisokohderyhmät
- Asiakaskeskeisyys ja hyvin suunniteltu, käytössä on yhdenmukaiset työkalut ja -menetelmät.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Ikäihmisten huomioimiseen turvallisuusviestinnässä.
- Pyritään lisäämään vaikuttavuutta
- Kehitetään turvallisuuskoulutuksien sisältöä, tilastointia ja sähköisen viestinnän mahdollisuuksia. Kehitetään toiminnan laatua asiakaspalautteiden avulla.

Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Tavoite:

- Pelastuslaitoksen viranomaisyhteistyön tavoite on lisätä onnettomuuksien ehkäisytyn vaikuttavuutta sekä saada ja tuottaa asiantuntijapalveluita alueen riskienhallinnan kehittämiseen.

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitos sitoutuu toimimaan aktiivisesti pelastusalan asiantuntijana alueen erilaisissa viranomaisyhteistyömekanismeissa. Turvallisuuden kehittämiseksi tehdään pelastusviranomaisen vastuualueen osalta aktiivisena kumppanina laaja-alaista yhteistyötä eri tahojen kanssa siten, että asiantuntijapalvelut ovat ajantasaiset, laadukkaat ja riittävät suhteessa kysyntään.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Vahvistetaan yhteistyösuhteita turvallisuuden edistämiseksi pelastuslaitoksen alueella. Pelastuslaitos huolehtii ohjausvelvoitteestaan järjestämällä viranomaisten yhteisiä alueellisia koulutus- ja ajankohtaistilaisuuksia. Pelastuslaitos kehittää palvelutasopäätöskaudella pelastuslain 42§:n mukaista paloriski-ilmoitus menettelyä ja kouluttaa alueen sosiaalialan toimijat ilmoituksen tekemiseen.

Palontutkinta

Tavoite:

- Tavoitteena syttymissyiden selvittäminen, onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen, pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen.

Mittarit:

- 2-tason palontutkintojen ja pelastustoimen kulun selvitysten määrä
- Koulutettujen palontutkijoiden määrä
- Palontutkinta tulosten hyödyntäminen viestinnässä

Päätös palvelutasosta

- Syttymissyy selvitetään pel.toim. johtajan tai palontutkijan toimesta, pelastustoimen kulku arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Luodaan toimiva malli pelastustoiminnan kulun selvittämiseen ja tulosten hyödyntämiseen.
- Tuloksia hyödynnetään turvallisuusviestinnässä, valvontatoiminnassa ja pelastustoiminnan kehittämisessä. Hyödyntämistä tehostetaan laadittavien raporttien ja pelastustoiminnan kulun selvityksien avulla. Osallistutaan aktiivisesti teematutkintoihin ja ollaan näin mukana kehittämässä onnettomuuksien ennalta ehkäisyä.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Kehitetään palontutkintatulosten analysointia ja hyödyntämistä pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ehkäisytyön tarpeisiin. Pyritään kehittämään tuloksien hyödyntämistä turvallisuusviestinnässä ja sosiaalisen median kanavissa. Palontutkijoiden henkilökohtaista osaamista kehitetään.. Uusille palontutkijoille luodaan oma työnohessa suoritettava opintopolku, joka valmistaa henkilöitä palontutkintaan. Palvelutasopäätöskaudella pyritään vakiinnuttamaan kuuden (6) koulutetun palontutkijan palontutkintaryhmä.

Valvontatoiminta 1

Tavoite:

- Vähentää onnettomuuksia, lisätä ihmisten turvallisuutta. Vaikutetaan asiakkaiden turvallisuustietoisuuteen ja valvotaan rakennusten paloturvallista käyttöä. Suoritetaan valvontasuunnitelmassa suunnitellut valvontakäynnit.

Mittarit:

- Valvonnan toteuma
- Asiakaspalautteet
- Valvontapöytäkirjojen laadullinen tarkastelu

Päätös palvelutasosta

- Riittävä osaaminen valvontatoiminnan suorittamiseen. Valvontatyö on laadukasta ja tuloksellista, valvottavien turvallisuuskulttuuria kehittävää ja mahdollisimman yhdenmukaista
- Valvontasuoritteet jakaantuvat tasaisesti koko vuodelle. Suunnitellut yritys- ja laitoskohteiden määräaikaisten palotarkastukset saavutetaan 100 %:sti. Huomioidaan turvallisuuskulttuuri ja riskitekijät eri kohdetyypeissä. Ohjataan omistajia ja haltijoita kehittämään ja ylläpitämään toimintaympäristönsä turvallisuutta aktiivisesti.

Valvontatoiminta 2

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Valvontatoiminnan määrällisten tavoitteiden lisäksi seurataan ja kehitetään valvontatoiminnan laatua asiakaspalautteiden avulla. Määrällisten ja laadullisten tavoitteiden seuranta-, kehitys- ja esimiestyö on säännöllistä ja suunnitelmallista. Kehittämistarpeet tunnistetaan ja ongelmakohtiin puututaan. Laatua kehitetään koko valvontaprosessin osalta.
- Valvontatyötä suorittavien henkilöiden osaamisen kehittämiseen panostetaan. Palvelutasopäätöskaudella paloturvallisuuden itsearviointin tavoitettavuutta pyritään parantamaan sekä vuosittaisia valvonnan teemoja kehitetään riskiperusteisesti. Asiakaspalvelua parannetaan uusilla valvonnan keinoilla yleisen palotarkastuksen rinnalla

Pelastustoiminta ja varautuminen

Tavoite

- Ylläpidetään ja kehitetään kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukainen, tehokas ja taloudellinen pelastustoiminnan järjestelmä.

Päätös palvelutasosta

- Ylläpidetään ja kehitetään kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukainen, tehokas ja taloudellinen pelastustoiminnan järjestelmä. Tavoitteen saavuttamiseksi kehitetään toimintatapoja, työmenetelmiä ja kalustoa sekä ylläpidetään riittävää toimintavalmiutta koko alueella. Ammatillisen osaamisen syventymistä, toiminnallista sekä taloudellista tehokkuutta haetaan erikoistumisen edistämisellä.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Palvelutasopäätöskaudella jatketaan selvitystä mahdollisuudesta kehittää alueen pelastustoiminnan järjestelmää paloasemien erikoistumisen myötä, esimerkiksi kemikaalisuojapukujen keskittäminen muutamalle asemalle.

Päivittäiset tilanteet - hälyttäminen

Tavoite

- Toimivat ja ajantasaiset hälytysohjeet sekä luotettava henkilöstön hälytysjärjestelmä.

Päätös palvelutasosta

- Ylläpidetään Erica-järjestelmässä mahdollisimman toimivat hälytysvasteet Jokilaaksojen pelastuslaitoksen alueella valtakunnallisen ohjeen mukaan. Henkilöstön hälytysjärjestelmää ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Hätäkeskukselle annettujen hälytysohjeiden toimivuutta tarkkaillaan jatkuvasti ja tarvittaessa niitä tarkistetaan. Jatketaan henkilöstön hälytysjärjestelmän kehittämistä seuraamalla alan teknistä kehitystä.

Päivittäiset tilanteet - johtamisjärjestelmä

Tavoite

- Tehokas pelastustoiminta edellyttää toimivaa johtamisjärjestelmää.

Päätös palvelutasosta

- Johtamisjärjestelmä vastaa säädösten, toimintavalmiuden suunnitteluohjeen ja toimintaympäristön vaatimuksia sekä tehostaa pelastustoimintaa ja parantaa pelastustoiminnan laatua. Toteutetaan siten, että pystytään selviytymään kaiken kokoisten pelastusmuodostelmien pelastustoiminnan johtamisesta ja sen edellyttämästä viranomaisyhteistyöstä kaikissa turvallisuustilanteissa yhteistyössä naapuripelastuslaitosten kanssa.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Johtamisjärjestelmää kehitetään säädösten, toimintavalmiuden suunnitteluohjeen ja toimintaympäristön vaatimusten edellyttämällä tavalla. Jatketaan tilanne- ja johtokeskuksen toiminnan kehittämistä. Suuronnettomuuksien, häiriötilanteiden, poikkeusolojen ja näihin liittyvien erityistilanteiden johtamisvalmiuksia ylläpidetään ja kehitetään pelastuslaitoksen vuosittaisen koulutussuunnitelman mukaisesti. Kehittämisessä huomioidaan yhteistyö naapuripelastuslaitosten kanssa.

Päivittäiset tilanteet – toimintavalmius 1

Tavoite

- Onnettomuuskohde saavutetaan riskiruudun asettamassa tavoiteajassa ensimmäisellä yksiköllä 50 % kiireellisistä hälytystehtävistä. Lisäksi tehokaan pelastustoiminnan tulisi käynnistyä tavoiteajassa vähintään 50 % tehtävistä. Keskeinen tavoite on myös se, että kaikissa riskiluokissa ja kaikissa kunnissa mediaaniaika jää alle tavoiteajan.
- Keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite kaikissa kiireellisissä tehtävissä riskiluokista riippumatta on ensimmäisen pelastusyksikön osalta 11 minuuttia ja tehokaan pelastustoiminnan käynnistymisen osalta 15 minuuttia.
- Pelastusjoukkue on kohteessa riskiruutujen asettamassa tavoiteajassa 50 % kiireellisistä hälytystehtävistä kun tarkastellaan koko pelastustoimen aluetta kokonaisuutena.

Päivittäiset tilanteet – toimintavalmius 2

- Henkilöstövahvuuden osalta tavoitteena on, että jokaiselta paloasemalta saadaan kiireellisiin hälytystehtäviin liikkeelle vähintään 1+3 vahvuinen pelastusryhmä. Pelastusryhmä voi tulla kohteeseen useammalla ajoneuvolla, jolloin onnettomuuskohteen saavuttamisaikaa 1. pelastusyksiköllä voidaan lyhentää.

Mittarit:

- Toimintavalmiuden toteutumien A- ja B –kiireellisyysluokan tehtävissä riskiruuduittain
- Toimintavalmiusvertailu A- ja B –kiireellisyysluokan tehtävissä verrokipelastuslaitoksiin nähden

Päivittäiset tilanteet – toimintavalmius 3

Päätös palvelutasosta

- Onnettomuuskohde saavutetaan riskiruudun asettamassa tavoiteajassa ensimmäisellä yksiköllä 50 % kiireellisistä hälytystehtävistä. Lisäksi tehokaan pelastustoiminnan tulisi käynnistyä tavoiteajassa vähintään 50 % tehtävistä. Keskeinen tavoite on myös se, että kaikissa riskiluokissa ja kaikissa kunnissa mediaaniaika jää alle tavoiteajan.

Päivittäiset tilanteet – toimintavalmius 4

Päätös palvelustason kehittamisestä 2021–2024

- Tavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen verrokipelastuslaitosten* tasolla A ja B kiireellisyysluokan tehtävissä. Lisäksi tavoitteena on, että tehokkaan pelastustoiminnan alkamisaika täyttyy verrokipelastuslaitosten keskiarvon tasolla A ja B kiireellisyysluokan tehtävissä. Kaikissa riskiluokissa ja kaikissa kunnissa mediaaniaika jää alle tavoiteajan.
- Toimintavalmiuden varmistamiseksi kaikkien paloasemien hälytyslähtövahvuuksia ja toimintavalmiusaikoja seurataan aktiivisesti. Erytishuomiota kiinnitetään niihin paloasemiin/kuntiin, joissa toimintavalmiuden tavoitteissa on vielä parantamisen varaa.

*Verrokipelastuslaitokset: Lappi, Oulu-Koillismaa, Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Etelä-Savo. LIITE 1

Päivittäiset tilanteet – toimintavalmius 5

Verrokkipelastuslaitokset

2019	I-riskiluokka		II-riskiluokka		III-riskiluokka	
Pelastustoimen alue	1. yksikkö	P.toiminta	1. yksikkö	P.toiminta	1. yksikkö	P.toiminta
Etelä-Pohjanmaa	50	59	93	91	100	96
Etelä-Savo	68	61	83	82	98	97
Jokilaaksot	83	89	78	79	98	97
Kainuu	66	68	71	75	92	94
Keski-Pohjanmaa	85	86	97	92	100	95
Keski-Suomi	38	39	82	74	98	94
Lappi	58	68	77	77	92	95
Oulu-Koillismaa	60	68	80	81	96	91
Pohjois-Karjala	56	84	76	80	97	94
Pohjois-Savo	49	51	83	79	98	97
Ka.	61,30	67,30	82,00	81,00	96,90	95,00

Päivittäiset tilanteet – Vesipelastus

Tavoite

- Pelastusmuodostelmassa on riittävästi toimintakykyistä henkilöstöä.

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitoksella on alueellinen 10–12 henkilön, II-tason vesisukellusryhmä, joka kootaan useammalta paloasemalta.

Päätös palvelutason kehittämisestä 2021–2024

- Palvelustasopäätöskaudella tarkastellaan II-tason vesisukellustoiminnan tarpeellisuus ja resursointi yhteistyössä naapuripelastuslaitosten kanssa.

Päivittäiset tilanteet – pelastustoimintaan osallistuva henkilöstö

Tavoite

- Henkilöstön savusukelluskelpoisuuden ja pelastustoiminnan muidenkin kelpoisuuksien kehittämiseksi pelastuslaitoksella kartoitetaan keinoja, joilla pelastuslaitos voisi paremmin tukea henkilöstön fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja kehittämistä. Yhtenä em. keinona pelastuslaitoksella otetaan käyttöön henkilöstön aktiivikorvausmalli, jolla halutaan kannustaa paitsi henkilöstöä kehittämään fyysistä toimintakykyään myös heidän osaamisen kehittämismyönteisyyttään/hakeutumista suorituskykyä lisääville peruskursseille.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Rekrytoitaessa sopimushenkilöstöä kiinnitetään entistä enemmän huomiota toimintakykyyn, sen kehittämismahdollisuuteen sekä hälytysosastoon sitoutuneisuuteen. Palvelutasopäätöskauden aikana varmistetaan paloasemittain riittävät henkilöstöresurssit toimia erilaisissa onnettomuustyypeissä.

Päivittäiset tilanteet – ajoneuvot ja muu kalusto 1

Tavoite

- Pelastuslaitos toteuttaa palvelutasopäätöskaudella välttämättömät, toiminnan nykytason ylläpitämiseen tai taloudellisuuden sekä toiminnan tehostamisen edellyttämät kalustohankinnat. Ajoneuvojen sijoittelu toteutetaan koko pelastustoimialueen kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. Kaluston ennakoivaan huoltoon ja kunnossapitoon sekä uusintahankintoihin turvataan riittävät määrärahat. Määrärahoja tulisi palvelutasopäätöskaudella tasokorotuksena lisätä 15 000€ per vuosi.

Mittarit:

- ensilähdön sammutusauton maksimi-ikä on 20 vuotta
- muun raskaankaluston maksimi-ikä on 28 vuotta

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitos toteuttaa palvelutasopäätöskaudella välttämättömät, toiminnan nykytason ylläpitämiseen tai taloudellisuuden sekä toiminnan tehostamisen edellyttämät kalustohankinnat. Ajoneuvojen sijoittelu toteutetaan koko pelastustoimialueen kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.

Päivittäiset tilanteet – ajoneuvot ja muu kalusto 2

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Ajoneuvojen määrän, varustelun sekä sijoittelun perusteena käytetään riskianalyysia ja eri palokuntien toimintakykyä. Tarkoituksenmukaisella ajoneuvojen määrällä ja sijoittelulla turvataan tarvittavien muodostelmien kokoaminen eri riskiruutuihin tavoiteajoissa.
- Muuta kalustoa kehitetään ja ylläpidetään siten, että henkilöstöllä on mahdollisuus toimia eri onnettomuustyypeissä. Paloasemien mahdollisuudesta erikoistua tiettyihin onnettomuustyyppisiin jatketaan selvitystä palvelutasopäätöskauden aikana.
- Investointitaso sekä kaluston kunnossapito pidetään sellaisella tasolla, että kalusto pysyy ajanmukaisena ja täyttää sille asetetut tekniset sekä työturvallisuuteen liittyvät vaatimukset. Ensilähdön sammutusautojen ja muiden raskaiden ajoneuvojen maksimi-ikä pidetään ennallaan.
- Kevyiden ajoneuvojen uusintavälissä huomioidaan ajokilometrit, ajoneuvon kunto sekä taloudellinen myyntiarvo. Ohjeellinen uusintaväli pienajoneuvoille on 4–12 vuotta. Ajoneuvokaluston keskimääräisenä nettoinvestointitasona pyritään pitämään palvelutasopäätöskaudella 1 000.000 € / vuosi. Vuonna 2021 määritellään kriteerit kahden yksikön paloasemille mm. kuntien asukasluvun kehityksen, riskien muuttumisen ja poikkeusolojen tarpeen

Tavoite

- Paloasemaverkko on palvelutuotannon kannalta toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltu kokonaisuus. Paloasemarakennukset ovat toimivia kokonaisuuksia ja koko henkilöstölle turvallisia paikkoja tehdä työtä. Paloasemat soveltuvat tarvittaessa myös pelastuslaitoksen ensihoidon palvelutuotannon tarpeisiin. Ensihoidon palvelut tuotetaan pääosin nykyiseen paloasemaverkkoon tukeutuen.

Palvelutason kehittäminen

- Tarpeen vaatiessa pelastuslaitos tekee kartoitukset sekä hankesuunnitelmat paloasemien peruskorjaus-, laajentamis- tai uudisrakentamistarpeista yhteistyössä ko. kunnan kanssa. Tarvittaessa sisäilmatutkimukset teettää ko. kunta. Paloasemilla pyritään huomioimaan puhdas paloasema-malli, jossa henkilöstön altistuminen hälytyksistä paluun yhteydessä erilaisille terveydelle vaaraa tai haittaa aiheuttaville aineille pyritään minimoimaan.
- Uudisrakentamisessa sekä korjaus- ja laajennustöissä noudatetaan tilasuunnittelua, joka vähentää altistumista. Olemassa olevilla paloasemilla tiloja saneerataan sekä toimintoja kehitetään paloasemakohtaisesti mahdollisuuksien mukaan. Pulkkilan paloaseman tilat peruskorjataan ja laajennetaan paloasemaksi soveltuviksi Laanilan alueella 2021 aikana. Himangan, Oulaisten, Pyhäjoen, Reisjärven ja Vihannin paloasematilat edellyttävät toimenpiteitä palvelutasopäätöskaudella.

Väestön varoittaminen

Tavoite

- Ulkona liikkuvasta väestöstä kyetään taajamittain varoittamaan noin 60 % väestöhälyttimien avulla. Huollon ja kunnossapidon merkitys kasvaa toimintavarmuuden ylläpitämisessä.

Päätös palvelutasosta

- Väestöhälyttimien kunnossapitoon huomioidaan huolto- ja korjaustoimenpiteillä. Pelastuslaitoksella on ohjeistus ja ennalta valmisteltu toteutusmalli nopeaan vaaratiedottamiseen.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Suurtehohälyttimien hankintaa jatketaan tarpeen mukaan palvelutason ylläpitämiseksi.

Varautuminen suuronnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin 1

Tavoite

- Pelastustoimen tehtävänä on varmistaa, että pystytään huolehtimaan ihmisten ja omaisuuden suojaamisesta ja pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä sekä niiden edellyttämästä yhteistoiminnasta kuntien, muiden viranomais- ja yhteistoimintatahojen kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa. Turvallisuustilanteita ovat normaaliolot, häiriötilanteet sekä poikkeusolot. Suunnittelun lähtökohtana on, että ihmishenkiä ja omaisuutta ei menetetä puutteellisten varautumisjärjestelyjen vuoksi.
- Valmiussuunnittelun ja varautumisen perustana on pelastustoimen normaaliolojen organisaatio- ja johtamisjärjestelmät, joiden valmiutta tilanteen ja säädösten mahdollistamalla tavalla laajennetaan tai vahvistetaan.

Varautuminen suuronnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin 2

Päätös palvelutasosta

- Varautumisjärjestelyjä ylläpidetään ja kehitetään siten, että pelastuslaitoksella on palvelutasopäätöskaudella toimivat ja riittävässä laajuudessa harjoitellut suunnitelmat suuronnettomuuksien ja häiriötilanteiden varalle. Lisäksi suoritetaan tarpeelliset kalustohankinnat valmiuden ylläpitämiseksi.
- Teoreettisesti yksiköiden ja henkilöstön määrän perusteella pelastuslaitoksella on mahdollisuus perustaa 11 pelastusjoukkuetta, joista voidaan muodostaa kolme pelastuskomppaniaa. Näistä pelastuskomppanioista voidaan muodostaa yksi pelastusyhtymä.
- Pelastusyhtymä kyetään perustamaan omin voimavaroin 2,5 tunnissa ja 2 tunnissa, kun huomioidaan naapuripelastuslaitosten resurssit. Virka-aikana pelastusyhtymän kokonaisvahvuus jäisi todennäköisesti alle kahden pelastuskomppanian tavoitevahvuuden, johtuen sopimushenkilöstön vaikeasta saatavuudesta päivälähtöihin. Pelastusyhtymän keskeytyksetön toiminta voidaan omin voimavaroin varmistaa enintään kuuteen tuntiin. Tätä pidempi pelastusyhtymän toimintakyky edellyttää yhteistyötä naapuripelastuslaitosten kanssa.

Varautuminen suuronnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin 3

Päätös palvelutasosta

- Pohjois-Suomen pelastuslaitokset ovat muodostaneet 2019 yhteisen pelastusjoukkueen (Finnish Arctic Rescue Team), jossa kukin pelastuslaitos ylläpitää pelastusryhmää. Tätä joukkuetta voidaan hyödyntää alueellamme tapahtuvissa pitkäkestoisissa onnettomuustilanteissa ja näin ollen tuo hyvän henkilöstöresurssin käytettäväksi. Finnish Arctic Rescue Teamiin kuuluu 69 pelastusalan ammattilaista.

Varautuminen suuronnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin 4

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Varautumisessa suuronnettomuuksiin ja häiriötilanteiden hallintaan on tärkeää suunnittelu sekä harjoittelu.
- Ulkoisista pelastussuunnitelmista säädetään pelastuslain sekä sisäministeriön asetuksessa ulkoisista pelastussuunnitelmista. Säädösten perusteella alueen pelastustoimen on laadittava yhteistyössä suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavan toiminnanharjoittajan kanssa ulkoinen pelastussuunnitelma. Ulkoisessa pelastussuunnitelmassa määritellään toimenpiteet, joilla onnettomuudet ja niistä aiheutuvat seuraukset voidaan rajata ja hallita mahdollisimman tehokkaasti. Jokilaaksojen alueella on kahdeksan kohdetta, joihin tulee laatia ulkoinen pelastussuunnitelma. Ulkoinen pelastussuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein ja kohteessa pidetään suuronnettomuusharjoitus kolmen vuoden välein.
- Pelastuslaitos jatkaa omalta osaltaan Finnish Arctic Rescue Team -toiminnan kehittämistä, panostaen koulutuksiin ja harjoitteluun. Koulutuksien ja harjoittelun teemoina tulee vahvasti esille ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit. Ilmastonmuutokset aiheuttamat riskit ja haasteet pelastustoimelle on tuotu esille Riskianalyysi 2020 -asiakirjassa. Metsäpalot ovat yksi koulutuksen ja harjoittelun kärkiteemoista. Pelastusjoukkueella on myös osaamista rauniopelastukseen. Rauniopelastusosaamista kehitetään edelleen omilla koulutuksilla ja Pelastusopiston kursseilla.

Tavoite

- Yhteiskunnan varautumisen perustana on, että kukin vastuullinen toimijataho valmistelee itse toimintansa turvaamiseksi tarpeelliset suunnitelmat, hankkii tarvittavat suojeluvälineet, varaa ja kouluttaa toimintansa varmistamiseksi kaikissa turvallisuustilanteissa tarvittavan henkilöstön sekä varaa tarvitsemansa ajoneuvot, työkoneet, laitteet ja toimitilat. Pelastuslaitoksen tehtävänä on varautua oman toimintansa ja palvelutuotannon häiriöttömään jatkamiseen kaikissa turvallisuustilanteissa.

Päätös palvelutasosta

- Väestön varoittamista varten on hankittu suurtehohälyttimiä ja niiden hankinta jatkuu tarpeen mukaan. Väestönsuojeluun tarvittavaa materiaalia kartoitetaan ja hankitaan. Varautumisen suunnitelmat pidetään ajan tasalla.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Pelastuslaitos on varautunut riittävin suunnitelmin ja varauksin poikkeusoloihin. Valmius-, evakuointi- ja väestönsuojelusuunnitelma päivitetään vähintään kerran palvelutasopäätöskaudessa. Henkilöstön koulutuksissa huomioidaan varautuminen poikkeusoloihin. Tämä tapahtuu tilamaalla koulutusta Pelastusopistolta. Lisäksi sopimuspalokuntalaisten viikkoharjoittelussa huomioidaan varautuminen poikkeusoloihin, yksi varautumisen teemaharjoitus vuodessa. Väestönsuojelusuunnitelman mukaisesti johtokeskuksen ja väestönsuojelumudostelmien varustamiseksi varataan 8000 € jokaiselle vuodelle palvelutasopäätöskaudella.

Pelastustoimen ohjeet ja suunnitelmat

Tavoite

- Pelastustoimen suunnitelmat pidetään ajantasaisena palvelutasopäätöskauden aikana.

Mittarit:

- ulkoiset pelastussuunnitelmat päivitetään kolmen vuoden välein

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitos laatii ja ylläpitää pelastuslain ja muiden säädösten mukaiset suunnitelmat. Ulkoiset pelastussuunnitelmat päivitetään kolmen vuoden välein. Varautumissuunnitelmat tarkistetaan vähintään kerran palvelutasopäätöskaudessa. Suunnitelmien käytettävyyttä testataan pelastus- ja valmiusharjoitusten yhteydessä.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Pelastustoimen suunnitelmia tarkastellaan ja kehitetään koko palvelutasopäätöskauden ajan.

Tavoite

- Öljyntorjuntaa kehitetään Ympäristökeskuksen vahvistaman Jokilaaksojen pelastuslaitoksen laatiman öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi merialueelle laaditaan erillinen suorituskvyn ylläpito- ja kehittämissuunnitelma yhteistyössä Länsi-Suomen merivartioston kanssa.

Päätös palvelutasosta

- Öljyntorjuntaa kehitetään öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman mukaisesti yhteistyössä Länsi-Suomen merivartioston ja Öljysuojarahaston kanssa.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Öljyntorjuntaa kehitetään Länsi-Suomen merivartioston kanssa laaditun riskianalyysiin perustuvan suorituskvyn ylläpito- ja kehittämissuunnitelman, sekä Jokilaaksojen pelastuslaitoksen riskianalyysiin perustuvan öljyvahinkojen torjuntasuunnitelman mukaisesti, siten että öljyntorjuntakalusto on ajanmukaista, riittävän monipuolista ja uudistettu niin, että torjuntavälineet ovat nopeasti käyttöön otettavissa ja valmiina kuljetusvälineissä. Henkilöstö on koulutettu käyttämään öljyntorjuntavälineistöä kaikissa olosuhteissa tehokkaasti ja viivytyksettä. Suunnitelma päivitetään viiden vuoden välein ja toteutumista arvioidaan suunnitelmakausittain. Lisäksi öljyntorjunnan kehittämisessä hyödynnetään soveltuvien osien Perämeren öljyntorjuntahankkeen (PÖK-hanke) havaintoja ja tuloksia. Öljyntorjuntasuunnitelma päivitetään 2021.

Ensihoitopalvelu

Tavoite

- Tuotamme ensihoito- ja ensivastetehtävät eettisesti, ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti.

Mittarit:

- Valmiuspoikkeamien määrä

Päätös palvelutasosta

- Noudatamme Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin palvelutasopäätöstä ensihoitopalvelusta.

Päätös palvelustason kehittamisestä 2021–2024

- Pelastuslaitos sitoutuu toteuttamaan ensihoidon yhteistoimintasopimusta, ensivastesopimuksia ja PPSHP:n ensihoidon palvelutasopäätöstä sekä ensihoitopalvelun kehittämistä.

Ensivastetoiminta

Tavoite

- Tuotamme ensivastetoimintaa eettisesti, ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti.

Mittarit:

- Potilasturvallisuuspoikkeamat, ensivastekoulutusten toteutuminen

Päätös palvelutasosta

- Noudatamme Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien kanssa laadittuja sopimuksia ensivastetoiminnasta.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Pelastuslaitos sitoutuu toteuttamaan ensivastesopimuksia sekä ensivastetoiminnan kehittämistä.

Kansainvälinen toiminta

Tavoite

- Osallistutaan sopimusten mukaiseen kansainväliseen yhteistyöhön.

Mittarit:

- The High Capacity Pumping-moduulin sertifiointi ja Barents-harjoitukset

Päätös palvelutasosta

- Osallistutaan sopimusten mukaan Barentsin alueen yhteistyöhön, Pohjoisen pelastusjoukkueen toimintaan sekä USAR/FRF toimintaan tarpeen mukaan.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Pohjoisen pelastusjoukkueen sertifiointi osaksi Euroopan unionin pelastuspoolia tuo velvollisuuden osallistua viiden vuoden ajan osaksi pelastuspoolia. Jatketaan edelleen Pohjoisen pelastusjoukkueen ja Barentsin alueen yhteistyön kehittämistä.

Alueen valmiussuunnittelun tukeminen 1

Tavoite

- Jokilaaksojen alueen valmiussuunnitteluvuvelvolliset varautuvat normaaliolojen häiriötilanteiden varalle osana jokapäiväistä toimintaa tiiviissä yhteistyössä keskenään. Alueen toimijoille järjestetään valmius- ja turvallisuusfoorumissa hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaisesti varautumiseen liittyviä koulutuksia.
- Pelastuslaitos tukee kuntien valmiussuunnittelua resurssiensa puitteissa sekä kehittää alueen kuntien, pelastuslaitoksen ja muiden viranomaisten varautumisen valmistelujen yhteistyötä alueellaan.

Mittarit:

- kuntien valmiussuunnitelmien ajantasaisuus
- kuntiin ja yhteistyötahoille suunnatun palautekyselyn tulokset

Alueen valmiussuunnittelun tukeminen 2

Päätös palvelutasosta

- Pelastuslaitos osallistuu aktiivisesti valmius- ja turvallisuusfoorumin työhön, järjestää ja tukee sen puitteissa järjestettäviä varautumisen ja turvallisuuden koulutuksia resurssiensa puitteissa sekä tukee alueensa kuntia ja kuntayhtymiä niiden valmiussuunnittelussa.

Päätös palvelustason kehittämisestä 2021–2024

- Vuonna 2021 valmius- ja turvallisuusfoorumin työ vakiinnutetaan yhteistyössä kuntien kanssa osaksi vuosittaista palvelutuotannon toimintasuunnittelua. Sen lisäksi kuntien valmiussuunnittelua tukevaa palvelutuotantoa kehitetään ja syvennetään valmius- ja turvallisuusfoorumeissa sovitulla tavalla.

Muut mahdolliset tehtävät

- Mikäli on perusteltua, pelastustoimen lakisääteisiä tehtäviä ja ensihoidon sopimusperusteisia tehtäviä vaarantamatta, voi pelastuslaitos ottaa tehtäväkseen muita erikseen sovittavia ei-lakisääteisiä tehtäviä. Hallintosäännön 30 §:n mukaan johtokunta tekee palokuntasopimukset, ensihoitosopimukset sekä niihin vaikuttavuudeltaan verrattavissa olevat sopimukset ja käsittelee muut asian laadun mukaan sille kuuluvat asiat.

Lopuksi

Emme voi ratkaista ongelmia ajattelemalla samalla tavalla kuin silloin, kun loimme ne.

-Albert Einstein-

Lähde: Positiivarit, Aamun ajatus 17.8.2020